

ПАМ'ЯТКА (ДОПИТ)

*Особа, яку викликають на допит, повинна отримати повістку про виклик або бути повідомлена про нього в інший спосіб **не пізніше ніж за три дні** до дня, коли вона зобов'язана прибути за викликом (ч. 8 ст. 135 КПК України).*

Особа, яку викликають на допит як свідка, має право на правову допомогу адвоката.

Стаття 65 КПК України

1. Свідком є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань.

Стаття 95 КПК України

Показання - це відомості, які надаються в усній або письмовій формі під час допиту підозрюваним, обвинуваченим, свідком, потерпілим, експертом **щодо відомих їм обставин** у кримінальному провадженні, що мають значення для цього кримінального провадження.

Свідок дає показання **лише щодо фактів, які він сприймав особисто**, за винятком випадків, передбачених КПК України.

Стаття 96 КПК України

Сторони кримінального провадження та потерпілий мають право ставити свідку запитання щодо його здатності сприймати факти, про які він дає показання, та інших обставин, що мають значення для оцінки достовірності його показань.

Стаття 66 КПК України

1. Свідок має право (витяг):

- 1) знати, у зв'язку з чим і в якому кримінальному провадженні він допитується;
- 2) **користуватися** під час давання показань та участі у проведенні інших процесуальних дій **правовою допомогою адвоката**, повноваження якого підтверджуються згідно з положеннями статті 50 цього Кодексу;
- 3) **відмовитися давати показання щодо себе, близьких родичів та членів своєї сім'ї, що можуть стати підставою для підозри**, обвинувачення у вчиненні ним, близькими родичами чи членами його сім'ї кримінального правопорушення, а також показання щодо відомостей, які згідно з положеннями статті 65 цього Кодексу не підлягають розголошенню;
- 4) давати показання рідною або іншою мовою, якою він вільно володіє, і користуватися допомогою перекладача;
- 7) ознайомлюватися з протоколом допиту та заявляти клопотання про внесення до нього змін, доповнень і зауважень, а також власноручно робити такі доповнення і зауваження;

2. Свідок зобов'язаний:

- 1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду;
- 2) **давати правдиві показання** під час досудового розслідування та судового розгляду;
- 3) не розголошувати без дозволу слідчого, прокурора, суду відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що

здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі свідку у зв'язку з виконанням його обов'язків.

Стаття 67 КПК України

Відповідальність свідка

1. За **завідомо неправдиві показання** слідчому, прокурору, слідчому судді чи суду або за відмову від давання показань слідчому, прокурору, слідчому судді чи суду, крім випадків, передбачених цим Кодексом, свідок несе кримінальну відповідальність (ст. 384, 385 Кримінального кодексу України).

2. За злісне ухилення від явки до слідчого, прокурора, слідчого судді чи суду свідок несе відповідальність, встановлену законом.

За неприбуття на виклик без поважних причин до свідка може бути застосовано грошове стягнення (ст. 139 КПК України) або привід (ст. 140 КПК України).

Стаття 63 Конституції України

Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Стаття 18 КПК України

Жодна особа не може бути примушена визнати свою винуватість у вчиненні кримінального правопорушення або примушена давати пояснення, показання, **які можуть стати підставою для підозри**, обвинувачення у вчиненні нею кримінального правопорушення.

Частина 2 статті 385 Кримінального кодексу України

Не підлягає кримінальній відповідальності особа за відмову давати показання під час провадження досудового розслідування або в суді щодо себе, а також членів її сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Стаття 224 КПК України

Допит

1. Кожний свідок допитується окремо, без присутності інших свідків.
2. Допит не може продовжуватися без перерви понад дві години, а в цілому - понад вісім годин на день.
3. Перед допитом встановлюється особа, роз'яснюються її права, а також порядок проведення допиту.
5. Під час допиту може застосовуватися фотозйомка, аудіо- та/або відеозапис.
8. Особа **має право не відповідати на запитання з приводу тих обставин, які можуть стати підставою для підозри**, обвинувачення у вчиненні нею, близькими родичами чи членами її сім'ї кримінального правопорушення.

Стаття 19 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»

Одним із видів адвокатської діяльності є надання правничої допомоги свідку у кримінальному провадженні.

Стаття 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»

Забороняється втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом.

Практичні поради:

- Перед допитом по можливості проконсультуйтеся з адвокатом і проговоріть можливі запитання. Це знімає ефект несподіванки та допомагає заздалегідь оцінити наслідки відповідей.
- Відповідайте лише на поставлені запитання. Без поради адвоката не переходьте до “вільної розповіді”.
- Не поспішайте з відповіддю: витримайте паузу в кілька секунд, щоб зрозуміти суть запитання та можливі наслідки відповіді. Це також допомагає контролювати темп допиту.
- Відповідайте лаконічно й по суті, не розкривайте більше відомостей, ніж запитує слідчий. Додаткові пояснення, якщо вони потрібні, можна внести до протоколу після завершення допиту.
- Якщо зміст запитання вам незрозумілий, воно містить припущення або є навідним, попросіть слідчого перефразувати чи конкретизувати його.
- Повідомляйте лише про факти, які ви сприймали особисто. Не припускайте й не домислюйте.
- Якщо ви справді не можете пригадати обставини або не впевнені в них, так і скажіть: «точно сказати не можу», «не пригадую», «я не впевнений, минуло багато часу». Такі формулювання допустимі лише тоді, коли вони відповідають дійсності: завідомо неправдиві показання тягнуть кримінальну відповідальність.
- Якщо відповідь може стати підставою для підозри щодо вас, членів вашої сім’ї чи близьких родичів, ви маєте право відмовитися відповідати (ст. 63 Конституції України, ч. 8 ст. 224 КПК України). Про використання цього права краще заявити після консультації з адвокатом.
- Якщо з характеру запитань видно, що вас фактично розглядають як можливого підозрюваного, або ви вагаєтеся щодо відповіді чи її наслідків, повідомте слідчому: «Я бажаю скористатися допомогою адвоката».
- Під час допиту може здійснюватися фото-, аудіо- чи відеозапис. Зберігайте спокій і стриманість.
- Звертайте увагу на послідовність і зміст запитань - це допоможе адвокату зрозуміти напрям розслідування.
- Уважно прочитайте протокол допиту перед підписанням. Якщо ваші відповіді записано неточно або формулюваннями слідчого, вимагайте виправлень або власноруч внесіть зауваження. Не підписуйте протокол, доки він не відповідатиме вашим показанням.

Ця пам'ятка має загальний інформаційний характер і не є юридичною консультацією у конкретній справі. Під час допиту давайте правдиві показання; свої права реалізуйте в порядку, передбаченому законом, та за участі адвоката.